РЕФЕРАТИВНО-НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2521-1463

СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА.

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

ОНЛАЙН-ЖУРНАЛ ЗАСНОВАНО У 2016 РОЦІ

НОМЕР ЖУРНАЛУ

Том 4
№ 1 (19)

Січень – лютий 2019 р.

DOI 10.53672/ej.1.2019

expertize-journal.org.ua

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Назаров О. А.
Євдокимова Н. О.
Кириченко О. А.
Калинка Г. І.
Цільмак О. М.
Мотлях О. І.

Барко В. І.
Лефтеров В. О.
Коренюк П. І.
Алікіна Н. В.
Попова Г. В.
Вітомський Ю. Л.

Землянська О. В.

Чернякова О. В.
Большаков С. І.
Тунтула О. С.
Ткач Ю. Д.
Єгорова Т. М.
Лисенко А. Б.

Шаповалов В. О.
Савкіна Т. В.
Савостін О. П.
Безушко С. В.
Вербина Ю. В.
Хлонь О. М.

Інститут психологічної експертизи і поліграфа Kyiv

ВИДАЄТЬСЯ ЗА СПРИЯННЯ

Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі

ROR 02xc7et08

Номер на сайті

ISSN 2521-1463

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ
Назаров Олег Анатолійович
канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва, судовий експерт

ВИДАВНИК НАЗАРОВ О. А.

Судово-психологічна експертиза

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

Реферативно-науковий online журнал
Електронне видання
Засновано у травні 2016 року

2019. Том 4, № 1 (19)

Січень–лютий 2019 року

Київ · 2019
expertize-journal.org.ua

DOI: 10.53672/ej.1.2019
УДК 159:34(05)+159:371(05)+347.948
ББК 67.5:88.4
С89

ISSN 2521-1463 (Online)
EAN-13 9772521146000
Ідентифікатор медіа R40-05509

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі», ROR 02xc7et08

С89 **Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці** : реферативно-науковий online журнал. — 2019. Т. 4, № 1 (19) (січень–лютий 2019 р.). — Київ : Видавник Назаров О. А., 2019. — 21 с. — URL: expertize-journal.org.ua.

Номер містить оригінальні статті й реферати праць з юридичної психології, судової експертизи та суміжних галузей, а також новини журналу й розділ «Новини інженерної психології та психотехніки».

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів

За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів

Рукописи можуть рецензуватися і не повертаються

Авторські права на матеріали належать їхнім авторам. Матеріали журналу поширюються на умовах ліцензії Creative Commons «Із Зазначенням Авторства 4.0 Міжнародна» (CC BY 4.0), крім першоджерел рефератів і передрукованих матеріалів, права на які належать їхнім правовласникам.

Редакційні правки, скорочення та зміна назви матеріалу погоджуються з автором до публікації

За достовірність інформації, що міститься в опублікованих матеріалах, відповідальність несуть автори

© Автори матеріалів, 2019
© Видавник Назаров О. А., 2019

Редакційна колегія

Головний редактор — видавець (засновник видання)

Назаров О. А. — канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва, атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження», стаж експертної діяльності з 2000 р., поліграфолог, правознавець. ORCID 0000-0002-3427-1162

Заступники головного редактора

Євдокимова Н. О. — д-р психол. наук, професор; напрям наукових робіт — психологічні науки. ORCID 0000-0002-8789-278X

Кириченко О. А. — д-р юрид. наук, професор, завідувач кафедри права факультету бізнесу, адміністрування та права Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика, наукова спеціальність 12.00.09 — кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; напрям наукових робіт — юридичні науки. ORCID 0000-0002-8748-6431

Відповідальний секретар

Калинка Г. І. — фахівець факультету бізнесу, адміністрування та права Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика, ад'юнкт зі спеціальності 19.00.06 — юридична психологія, здобувач наукового ступеня доктора філософії у галузі юридичної психології. ORCID 0000-0002-6113-7778

Члени редакційної колегії

Цільмак О. М. — д-р юрид. наук, канд. психол. наук, професор, завідувачка кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія», полковник міліції у відставці. ORCID 0000-0001-7348-4876

Мотлях О. І. — д-р юрид. наук, професор, провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем досудового розслідування Навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ, поліграфолог, заслужений юрист України. ORCID 0000-0002-6135-9952

Барко В. І. — д-р психол. наук, професор, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії психологічного забезпечення Державного науково-дослідного інституту МВС України, поліграфолог, полковник міліції у відставці. ORCID 0000-0003-4962-0975

Лефтеров В. О. — д-р психол. наук, професор, проректор Міжнародного університету, полковник міліції у відставці. ORCID 0000-0002-9163-0555

Коренюк П. І. — д-р екон. наук, професор, академік (дійсний член) Академії економічних наук України, завідувач кафедри менеджменту організацій і адміністрування Дніпровського державного технічного університету. ORCID 0000-0001-8321-3199

Алікіна Н. В. — канд. психол. наук, старший науковий співробітник, експерт вищого кваліфікаційного класу, працювала тривалий час на посадах голови секції судової психологічної експертизи Науково-консультативної та методичної ради з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України, головним експертом лабораторії криміналістичних експертиз Київського науково-дослідного інституту судових експертиз, атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження» до 2016 р., стаж експертної роботи з 1978 р. ORCID 0000-0002-0166-4437

Попова Г. В. — канд. психол. наук, доцент, підполковник міліції у відставці. ORCID 0000-0003-3814-4037

Вітомський Ю. Л. — канд. психол. наук, офіцер запасу СБ України. ORCID 0009-0004-5206-5065

Землянська О. В. († 06.07.2020) — д-р психол. наук, професор, професор кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, полковник міліції у відставці. ORCID 0000-0001-6547-2621

Чернякова О. В. — канд. психол. наук, доцент, завідувачка кафедри психології та філософії Київського університету інтелектуальної власності та права. ORCID 0000-0002-0384-4829

Большаков С. І. — канд. військ. наук, доцент, керівник ТОВ «Науково-дослідний інститут судової експертизи та оцінки», атестований судовий експерт за спеціальностями 11.1 «Дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності» та 12.2 «Визначення вартості колісних транспортних засобів та розміру збитку, завданого власнику транспортного засобу», суб'єкт оцінки майна та майнових прав, полковник ЗСУ у відставці. ORCID 0000-0003-2394-0225

Тунтула О. С. — канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри цивільного та кримінального права і процесу юридичного факультету Чорноморського національного університету імені Петра Могили, наукова спеціальність 12.00.09 — кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. ORCID 0000-0002-1699-1668

Ткач Ю. Д. — канд. юрид. наук, доцент кафедри криміналістики Одеського державного університету внутрішніх справ, наукова спеціальність 12.00.09 — кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза. ORCID 0009-0006-3675-2548

Єгорова Т. М. — старший науковий співробітник Полтавського відділення Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України, голова секції судової психологічної експертизи Науково-консультативної та методичної ради з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України з 2015 р., атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження», стаж експертної діяльності з 2000 р. ORCID 0000-0002-4097-5449

Лисенко А. Б. — голова професійної громадської організації «Колегія поліграфологів України», директор Комітету з освіти правління громадської професійної організації «Міжнародна асоціація професіоналів в поліграфології» (AIPP, Мексика), експерт-аналітик 1 категорії, поліграфолог, підполковник СБУ в запасі. ORCID 0000-0002-8131-9931

Шаповалов В. О. — головний редактор журналу «Оцінка достовірності: наукові дослідження та практика», атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження» (2016 р.), старший науковий співробітник науково-дослідного відділу (проблем психологічного вивчення особового складу) Науково-методичного центру кадрової політики Міністерства оборони України (2020 р.), поліграфолог. ORCID 0009-0004-0472-6201

Савкіна Т. В. — старший науковий співробітник лабораторії почеркознавчих, лінгвістичних, психологічних, мистецтвознавчих досліджень Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України, атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження», стаж експертної діяльності з 1998 р. ORCID 0009-0007-9784-2253

Савостін О. П. — старший судовий експерт відділу почеркознавчих досліджень лабораторії криміналістичних видів досліджень Одеського науково-дослідного інституту судової експертизи Міністерства юстиції України, психолог — судовий експерт другого кваліфікаційного класу комунальної установи «Одеський обласний медичний центр психічного здоров'я», атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження», стаж експертної діяльності з 1982 р. ORCID 0009-0003-6666-0247

Безушко С. В. — канд. пед. наук, доцент. ORCID 0009-0008-2069-1642

Вербина Ю. В. — канд. психол. наук, доцент кафедри психології та педагогічної освіти Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика. ORCID 0009-0004-2947-9251

Хлонь О. М. — канд. психол. наук, доцент, доцент кафедри психології та філософії Київського університету інтелектуальної власності та права. ORCID 0000-0001-9733-8531

Зміст

ПЕРЕДМОВА **6**

РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, РЕФЕРАТИ СТАТЕЙ) **7**

1.1. Проблемні аспекти застосування поліграфа **8**

Kohutycz I. **Повна історія розвитку** напряму застосування поліграфа в Польщі - авторська думка Ivana Kohutycza **8**

1.2. Правове та науково-прикладне забезпечення професійної діяльності **10**

Незалежна Медіа профспілка України. **Роз'яснення** Незалежної Медіа профспілки України питання "Чи є Інтернет-видання засобами масової інформації?" **10**

РОЗДІЛ 2. НОВИНИ ЖУРНАЛУ **12**

В Національній школі суддів України було проведено одноденний тренінг для працівників апаратів судів на тему: “Поліграф і психологічна діагностика. Сучасні методи оцінки достовірності повідомленої інформації” **12**

В Україні розроблено Mobi-підлокітники Polygraph, які дозволяють використовуючи звичайний офісний стілець створити професійне крісло поліграфолога **12**

В КВЕД-2010 з'явилося уточнення, яке стосується виробництва детекторів брехні в Україні **12**

25-26 травня 2019 року вперше в Україні в місті Києві відбудеться семінар президента Міжнародного співтовариства поліграфологів Натана Гордона на тему: "Ефективні техніки інтерв’ю (допиту) і тестування на поліграфі у кадровій роботі і розкритті злочинів" **13**

Тематичні зустрічі українських поліграфологів - шлях до втілення в Україні європейських практик наукової самоорганізації фахівців молодої професії експерт-поліграфолог **13**

РОЗДІЛ 3. НОВИНИ ІНЖЕНЕРНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОТЕХНІКИ **15**

Поліграф Рудольфа Рота (1881) **15**

ЧИТАЧІ ТАКОЖ ШУКАЮТЬ **17**

Передмова

СЛОВО РЕДАКЦІЇ

Журнал «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці» — реферативно-науковий. Він поєднує дві ознаки, визначені ДСТУ 3017:2015: науковий журнал містить публікації про теоретичні й прикладні дослідження, а реферативний — упорядковану сукупність бібліографічних записів разом із рефератами. Тому в номері є оригінальні статті, вперше оприлюднені в нашому виданні, і реферати праць, які вже виходили в інших виданнях, на офіційних сайтах або в судових рішеннях. Кожен реферат має позначку «Реферат», анотацію та бібліографічний опис першоджерела: за кілька хвилин ви дізнаєтеся головне й зможете прочитати оригінал повністю.[6]

Шановні читачі! Кожен висновок судового експерта починається з питання, на яке ще ніхто не дав відповіді. У номері 2019. Том 4, № 1 (19) ми зібрали 2 матеріали, які допомагають шукати такі відповіді: поліграф і виявлення обману, нормативне регулювання експертизи.

> *З історії світової судової експертизи. У звіті Національної дослідницької ради США «Strengthening Forensic Science in the United States: A Path Forward» (2009) констатовано, що за винятком аналізу ядерної ДНК жоден криміналістичний метод не має суворого доведення того, що він здатен стабільно і з високою певністю встановлювати зв'язок між доказом і конкретною особою чи джерелом. Дослідження доручив Конгрес законом про асигнування на 2006 рік, що набув чинності 22 листопада 2005 року. У 2019 році минає 10 років від цієї події.*[7]

Свіжі події професійного життя ми зібрали в розділі «Новини журналу». Повертайтеся до архіву журналу частіше: щотижня тут з'являються нові матеріали, а редакція чекає на ваші статті.

Редакція журналу

РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, РЕФЕРАТИ СТАТЕЙ)

Позначки: «Анотація» — оригінальний матеріал, уперше оприлюднений у журналі; «Реферат» — стислий виклад праці або офіційного документа, уперше оприлюднених в іншому виданні чи на іншому ресурсі; під кожним рефератом наведено відомості про першу публікацію; наявний DOI зазначено біля відомостей про оприлюднення. Цифри у квадратних дужках відсилають до списку References після кожної публікації: описи за ДСТУ 8302:2015, українські й російські назви подано латиницею (транслітерація за постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2010 № 55), їхній переклад англійською — у квадратних дужках.

Читачеві. За кожною публікацією цього номера стоять реальні справи: кримінальні провадження, сімейні спори, позови про відшкодування моральної шкоди, перевірки із застосуванням поліграфа. Анотація допоможе швидко зорієнтуватися, а повний текст за посиланням відкриє методики, аргументи сторін і правові позиції Верховного Суду, які можуть знадобитися у вашій наступній справі. Читайте, порівнюйте з власною практикою і діліться знайденим з колегами.

1.1. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІГРАФА

ПОВНА ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ НАПРЯМУ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІГРАФА В ПОЛЬЩІ - АВТОРСЬКА ДУМКА IVANA KOHUTYCZA[1]

Kohutycz I.

Реферат. Реферовано польську частину статті Івана Когутича (Ivan Kohutycz) «Wariograf w Polsce i na Ukrainie: historia, stan obecny i perspektywy» (Wrocławsko-Lwowskie Zeszyty Prawnicze, 2011, № 2, с. 92–116); використані автором джерела відображають стан справ на 2007 рік. Спираючись на праці Я. Видацького, В. Паско-Пориса, М. Лешняка, М. Загдана та інших польських фахівців, автор простежує застосування поліграфа в Польщі від придбання приладу Інститутом психічної гігієни у Варшаві перед Другою світовою війною до початку XXI ст. Показано, як польська розвідка на початку 1950-х років опанувала американську технологію попри ембарго, а П. Хорошовський перейшов від різкої критики «детектора брехні» (1958) до першого застосування поліграфа в розслідуванні вбивства (1963), результати якого суд прийняв як доказ. У 1969–1998 роках підрозділ військової контррозвідки перевірив 5243 особи у 1180 кримінальних справах. Польські науковці сформулювали концепцію, за якою дослідження на поліграфі спрямоване на сліди пам'яті, ґрунтується на принципах психологічного експерименту і є методом криміналістичної ідентифікації. Проаналізовано правове регулювання: позицію Верховного суду Польщі 1976 року (справа II KR 171/76) про допоміжне значення таких доказів, заборону в КПК 1997 року технічних засобів контролю неусвідомлюваних реакцій під час допиту та доповнення 2003 року (ст. 192a), що дозволило експертові застосовувати такі засоби лише за згодою особи. Суди приймають результати як доказ, якщо дослідження проведено з відома особи й оформлено висновком експерта за ст. 200 КПК Польщі. Описано скринінг у спецслужбах, Військовій жандармерії, Центральному антикорупційному бюро та Прикордонній службі (близько 18 тис. перевірок щороку), діяльність Польської асоціації поліграфологів і журналу «Європейський поліграф». Головними проблемами названо брак експериментальних досліджень, відсутність єдиної системи підготовки й ліцензування поліграфологів і слабку обізнаність працівників правоохоронних органів з методом. Реферат слугує матеріалом для порівняльно-правового аналізу застосування поліграфа в Україні.

Ключові слова: поліграф, історія поліграфології, Польща, кримінальний процес Польщі, допустимість доказів, скринінгові перевірки, сліди пам'яті, Польська асоціація поліграфологів, порівняльне правознавство.

The Complete History of the Development of Polygraph Use in Poland: The Author's View of Ivan Kohutycz

Kohutycz I.

Abstract. Poland, Ukraine's closest western neighbour, has a long and well-documented history of polygraph use. This review summarises the Polish part of the article by Ivan Kohutycz 'Wariograf w Polsce i na Ukrainie: historia, stan obecny i perspektywy' (Wrocławsko-Lwowskie Zeszyty Prawnicze, 2011, No. 2, pp. 92–116), whose sources reflect the situation as of 2007. Relying on works by J. Widacki, W. Pasko-Porys, M. Lesniak, M. Zagdan and others, the author traces polygraph use in Po-

land from an instrument bought by the Institute of Mental Hygiene in Warsaw before the Second World War to the early 21st century. Polish intelligence mastered American technology in the early 1950s despite an embargo, and P. Horoszowski moved from condemning the lie detector in 1958 to the first polygraph examination in a murder investigation in 1963, whose results the court accepted as evidence. From 1969 to 1998 a military counterintelligence unit examined 5,243 persons in 1,180 criminal cases. Polish researchers developed a concept based on memory traces, the principles of psychological experiment and criminalistic identification. The legal analysis covers the 1976 Supreme Court ruling (II KR 171/76) giving such evidence an auxiliary role, the ban in the 1997 Code of Criminal Procedure on technical means controlling unconscious reactions during interrogation, and the 2003 amendment (Article 192a) allowing an expert to use such means only with the person's consent. Courts accept results if the examination is carried out with the person's knowledge and presented as an expert opinion under Article 200. Screening in the special services, Military Gendarmerie, Central Anticorruption Bureau and Border Guard (about 18,000 tests a year) is described, along with the main problems: scarce experimental research and no unified system of examiner training and licensing.

Keywords: polygraph, history of polygraph examination, Poland, Polish criminal procedure, admissibility of evidence, polygraph screening, memory traces, Polish Polygraph Association, comparative law.

Першоджерело: *Kohutycz I. Wariograf w Polsce i na Ukrainie: historia, stan obecny i perspektywy. Wrocławsko-Lwowskie Zeszyty Prawnicze. 2011. Nr 2. S. 92–116.*[2] *Реферат оприлюднено в журналі 19.05.2018.*

References

1. Kohutycz I. Povna istoriia rozvytku napriamu zastosuvannia polihrafa v Polshchi - avtorska dumka Ivana Kohutycza [The Complete History of the Development of Polygraph Use in Poland: The Author's View of Ivan Kohutycz] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2019. Vol. 4, No. 1 (19). URL: https://expertize-journal.org.ua/detektor-lzhi-poligraf/829-povna-istoriya-rozvitku-napryamu-zastosuvannya-poligrafa-v-polshchi-avtorska-pozitsiya-ivan-kohutycz (onovlena versiia vid 16.07.2018). [in Ukrainian].

2. Kohutycz I. Wariograf w Polsce i na Ukrainie: historia, stan obecny i perspektywy. Wrocławsko-Lwowskie Zeszyty Prawnicze. 2011. Nr 2. S. 92–116. URL: http://wlzp.sjol.eu/preview/-1463 (data zvernennia: 04.11.2026).

1.2. ПРАВОВЕ ТА НАУКОВО-ПРИКЛАДНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

РОЗ'ЯСНЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОЇ МЕДІА ПРОФСПІЛКИ УКРАЇНИ ПИТАННЯ "ЧИ Є ІНТЕРНЕТ-ВИДАННЯ ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ?"[1]

Незалежна Медіа профспілка України

Реферат. Чи можна вважати інтернет-видання засобом масової інформації, якщо спеціального закону про онлайн-медіа ще не існувало? Відповідь на це питання дала громадська організація «Незалежна медіапрофспілка України» (НМПУ) у роз'ясненні від 11 лютого 2016 р., зміст якого відтворено в рефераті. НМПУ будує висновок на системному тлумаченні трьох законів. Відправною точкою є частини перша і друга ст. 22 Закону України «Про інформацію»: масова інформація – це інформація, що поширюється з метою її доведення до необмеженого кола осіб, а засоби масової інформації є засобами, призначеними для публічного поширення друкованої або аудіовізуальної інформації. Поняття аудіовізуальної інформації профспілка бере зі ст. 1 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (будь-які сигнали, що сприймаються зоровими і слуховими рецепторами людини та ідентифікуються як повідомлення про події, факти, явища, процеси, відомості про осіб, а також коментарі про них, передані за допомогою зображень і звуків), а визначення Інтернету як всесвітньої інформаційної системи загального доступу, що базується на Інтернет-протоколі, визначеному міжнародними стандартами, зі ст. 1 Закону України «Про телекомунікації». Додатковим аргументом слугує п. 2 Прикінцевих положень Закону «Про інформацію», за яким до приведення законодавства у відповідність із цим Законом акти застосовуються в частині, що йому не суперечить. Звідси висновок НМПУ: інформація, поширювана через Інтернет, орієнтована на необмежене коло осіб і тому є масовою, а інтернет-видання (вебсайт) як засіб публічного поширення друкованої чи аудіовізуальної інформації є засобом масової інформації. Роз'яснення стане в пригоді редакціям онлайн-видань, зокрема наукових, журналістам і юристам, які обстоюють статус вебсайту як ЗМІ. Читаючи його сьогодні, треба зважати на зміну правового поля: 31 березня 2023 р. набрав чинності Закон України «Про медіа» № 2849-IX, а Закон «Про телебачення і радіомовлення» втратив чинність, тож роз'яснення 2016 р. фіксує підхід, сформований до нового медійного регулювання.

Ключові слова: інтернет-видання, засоби масової інформації, масова інформація, аудіовізуальна інформація, вебсайт, онлайн-медіа, Незалежна медіапрофспілка України, Закон України «Про інформацію», Закон України «Про телебачення і радіомовлення», Закон України «Про телекомунікації», Закон України «Про медіа».

Clarification by the Independent Media Trade Union of Ukraine on the Question “Are Online Publications Mass Media?”

Nezalezhna Media profspilka Ukrainy.

Abstract. Before Ukraine adopted a dedicated media statute, the legal status of online publications was open to question. This abstract presents the clarification issued on 11 February 2016 by the Independent Media Trade Union of Ukraine on whether an online publication can be regarded as a

mass medium. The union reached its answer through a systematic reading of three statutes. Article 22(1)-(2) of the Law of Ukraine "On Information" defines mass information as information disseminated in order to reach an unlimited number of persons, and mass media as means intended for the public dissemination of printed or audiovisual information. Article 1 of the Law "On Television and Radio Broadcasting" defines audiovisual information as any signals perceived by human visual and auditory receptors and identified as messages about events, facts, phenomena, processes or persons, or comments on them, transmitted through images and sounds, while Article 1 of the Law "On Telecommunications" defines the Internet as a worldwide public information system based on the Internet Protocol. The union also relied on paragraph 2 of the Final Provisions of the Law "On Information", under which other legislation applies only insofar as it does not contradict that law. It concluded that information distributed via the Internet is addressed to an unlimited audience and is therefore mass information, and that an online publication, or website, being a means of public dissemination of printed or audiovisual information, is a mass medium. The clarification is useful to editors of online periodicals, including scholarly journals, and to journalists and lawyers. Readers should bear in mind that the Law of Ukraine "On Media" No. 2849-IX entered into force on 31 March 2023 and repealed the Law "On Television and Radio Broadcasting".

Keywords: online publication, mass media, mass information, audiovisual information, website, online media, Independent Media Trade Union of Ukraine, Law of Ukraine On Information, Law of Ukraine On Media, media law.

Першоджерело: *Чи є Інтернет-видання засобами масової інформації? : роз'яснення від 11 лют. 2016 р. / Незалежна Медіа профспілка України. Реферат оприлюднено в журналі 02.07.2018.*

References

1. Nezalezhna Media profspilka Ukrainy. Roziasnennia Nezalezhnoi Media profspilky Ukrainy pytannia "Chy ye Internet-vydannia zasobamy masovoi informatsii?" [Clarification by the Independent Media Trade Union of Ukraine on the Question "Are Online Publications Mass Media?"] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2019. Vol. 4, No. 1 (19). URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/855-roz-yasnennya-nezalezhnoji-media-profspilki-ukrajini-pitannya-chi-e-internet-vidannya-zasobami-masovoji-informatsiji (onovlena versiia vid 02.02.2020). [in Ukrainian].

РОЗДІЛ 2. НОВИНИ ЖУРНАЛУ

В Національній школі суддів України було проведено одноденний тренінг для працівників апаратів судів на тему: “Поліграф і психологічна діагностика. Сучасні методи оцінки достовірності повідомленої інформації”[1]

31.01.2019

Короткий зміст. 29 січня 2019 року в Національній школі суддів України (Київ) канд. психол. наук, доцент О. А. Назаров, головний редактор журналу, провів одноденний тренінг для працівників апаратів судів «Поліграф і психологічна діагностика. Сучасні методи оцінки достовірності повідомленої інформації». За словами начальника відділу підготовки працівників апаратів судів В. Лисака, такий тренінг школа провела вперше. Учасники ознайомилися з нормативними засадами й вимогами до психофізіологічного дослідження на поліграфі, протестували прилад на собі та розв'язували ситуативні задачі з розпізнавання обману за поведінкою, мімікою й жестами.

В Україні розроблено Mobi-підлокітники Polygraph, які дозволяють використовуючи звичайний офісний стілець створити професійне крісло поліграфолога[2]

05.02.2019

Короткий зміст. Повідомлено, що 2018 року в Україні розроблено Mobi-підлокітники Polygraph: металеву приставку до офісного стільця ISO («Призма»), яка перетворює його на крісло поліграфолога. Під час психофізіологічного дослідження руки обстежуваного лежать обабіч стільця на висоті 29 см над сидінням, що зменшує статичне напруження м'язів верхніх кінцівок. Виріб розробив і запатентував канд. психол. наук О. А. Назаров; прототипами названо портативні крісла Lafayette (модель 76877P(C)) і Stoelting (модель 83220). Вказано ціну 1830 грн і знижки за замовлення від двох комплектів.

В КВЕД-2010 з'явилося уточнення, яке стосується виробництва детекторів брехні в Україні[3]

08.02.2019

Короткий зміст. До класу 26.51 КВЕД-2010 «Виробництво інструментів і обладнання для вимірювання, дослідження та навігації» додано уточнення, що він охоплює й виробництво детекторів брехні. У новині пояснено, що науково коректна назва приладу — поліграф: він не встановлює брехню як таку, а реєструє нейропсихофізіологічні показники перебігу психічних процесів (пам'яті, мислення, мотивації) у відповідь на стимули за спеціальною методикою. Названо дві моделі комп'ютерних поліграфів, виробництво яких декларується в Україні: «Сфера» (ПП «Українське бюро психофізіологічних досліджень та безпеки») і «Рубікон» (ФОП Дубровський О. Є.).

25-26 травня 2019 року вперше в Україні в місті Києві відбудеться семінар президента Міжнародного співтовариства поліграфологів Натана Гордона на тему: "Ефективні техніки інтерв'ю (допиту) і тестування на поліграфі у кадровій роботі і розкритті злочинів"[4]

09.02.2019

Короткий зміст. Анонс навчально-методичного семінару президента Міжнародного співтовариства поліграфологів (ISOPE) Натана Дж. Гордона «Ефективні техніки інтерв'ю (допиту) і тестування на поліграфі у кадровій роботі і розкритті злочинів», запланованого на 25–26 травня 2019 року в Києві. Організатори: ISOPE, Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі та МКУ імені Пилипа Орлика. У програмі: інтерв'ю FAINT і MITT, техніки отримання зізнання, Інтегрована техніка зон порівняння (IZCT), горизонтальна система оцінювання поліграм (HSS), алгоритм ASIT Polygraph Suite. Участь лише для поліграфологів.

Тематичні зустрічі українських поліграфологів - шлях до втілення в Україні європейських практик наукової самоорганізації фахівців молодої професії експерт-поліграфолог[5]

17.02.2019

Короткий зміст. 16 лютого 2019 року в Києві відбулася тематична зустріч українських поліграфологів, присвячена оцінюванню запитань порівняння в межах аналітичної теорії поліграфологічних досліджень і практичному значенню двоетапного правила (правил Сентера) для ухвалення рішення під час бального оцінювання тестів ZCT із трьома релевантними запитаннями. Наголошено на відповідальності поліграфологів за вибір визнаних систем оцінювання поліграм і валідних тестів з огляду на ризик хибнонегативних і хибнопозитивних помилок. Нагадано про семінар Н. Гордона 25–26 травня 2019 року.

References

1. V Natsionalnii shkoli suddiv Ukrainy bulo provedeno odnodennyi treninh dlia pratsivnykiv aparativ sudiv na temu: "Polihraf i psykholohichna diahnostyka. Suchasni metody otsinky dostovirnosti povidomlenoi informatsii" [The National School of Judges of Ukraine Held a One-Day Training for Court Staff on "Polygraph and Psychological Diagnostics. Modern Methods of Assessing the Credibility of Reported Information"]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2019. 31 sich. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/942-v-natsionalnij-shkoli-suddiv-ukrajini-bulo-provedeno-odnodennij-trening-dlya-pratsivnikiv-aparativ-sudiv-na-temu-poligraf-i-psikholo-gichna-diagnostika-suchasni-metodi-otsinki-dostovirnosti-povidomlenoji-informatsiji (onovlena versiia vid 31.01.2019). [in Ukrainian].

2. V Ukraini rozrobleno Mobi-pidlokitnyky Polygraph, yaki dozvoliaiut vykorystovuiuchy zvychainyi ofisnyi stilets stvoryty profesiine krislo polihrafoloha [Mobi Polygraph Armrests Have Been Developed in Ukraine, Allowing an Ordinary Office Chair to Be Turned into a Professional Polygraph Examiner's Chair]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2019. 5 liut. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/944-v-ukrajini-rozrobleno-mobi-pidlokitniki-polygraph-yaki-dozvolyayut-vikoristovuyu-

chi-zvichajnij-ofisnij-stilets-stvoriti-profesijne-krislo-poligrafologa (onovlena versiia vid 05.03.2019). [in Ukrainian].

3. V KVED-2010 ziavylosia utochnennia, yake stosuietsia vyrobnytstva detektoriv brekhni v Ukraini [A Clarification Concerning the Manufacture of Lie Detectors in Ukraine Has Appeared in the Classification of Economic Activities KVED-2010]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2019. 8 liut. URL: https://expertize-journal.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=945 (onovlena versiia vid 08.02.2019). [in Ukrainian].

4. 25-26 travnia 2019 roku vpershe v Ukraini v misti Kyievi vidbudetsia seminar prezydenta Mizhnarodnoho spivtovarystva polihrafolohiv Natana Hordona na temu: "Efektyvni tekhniky interviu (dopytu) i testuvannia na polihrafi u kadrovii roboti i rozkrytti zlochyniv" [On 25–26 May 2019, for the First Time in Ukraine, a Seminar by Nathan Gordon, President of the International Society of Polygraph Examiners, Will Be Held in Kyiv on "Effective Interview (Interrogation) Techniques and Polygraph Testing in Personnel Work and Crime Detection"]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2019. 9 liut. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/946-25-26-travnya-2019-roku-v-pershe-v-ukrajini-vidbudetsya-seminar-prezidenta-mizhnarodnogo-spivtovaristva-poligrafologiv-natana-gordona-na-temu-efektivni-tekhniki-interv-yu-dopitu-i-testuvannya-na-poligrafi-u-kadrovij-roboti-i-rozkritti-zlochiniv (onovlena versiia vid 01.05.2019). [in Ukrainian].

5. Tematychni zustrichi ukrainskykh polihrafolohiv - shliakh do vtilennia v Ukraini yevropeiskykh praktyk naukovoi samoorhanizatsii fakhivtsiv molodoi profesii ekspert-polihrafoloh [Thematic Meetings of Ukrainian Polygraph Examiners – A Path to Implementing in Ukraine European Practices of Scientific Self-Organisation of Specialists of the Young Profession of Expert Polygraph Examiner]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2019. 17 liut. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/948-tematichni-zustrichi-ukrajinskikh-poligrafologiv-shlyakh-do-na-vtilennya-v-ukrajini-evropejskikh-praktik-naukovoji-samoorganizatsiji (onovlena versiia vid 17.02.2019). [in Ukrainian].

РОЗДІЛ 3. НОВИНИ ІНЖЕНЕРНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОТЕХНІКИ

ІСТОРІЯ ПРИЛАДІВ

Поліграф Рудольфа Рота (1881)

Хто першим сконструював поліграф? За дослідженням, яке реферував журнал, це був німецький інженер Рудольф Рот: 1881 року він запропонував клінікам і університетам удосконалену модель свого приладу.

Прилад мав дві назви — «поліграф Рудольфа Рота» (Rothe'sche Polygraph) і «спеціальний фізіологічний апарат». Попередні пристрої реєстрували або один показник, або два показники однієї системи, а прилад Рота одночасно записував реакції двох різних систем організму — серцево-судинної та дихальної [1].

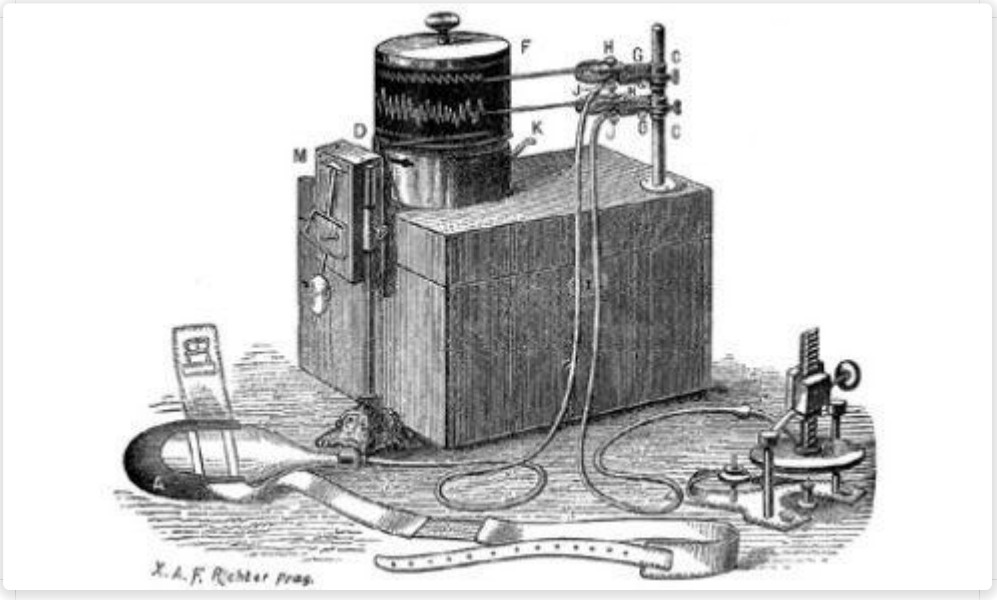

Поліграф Рудольфа Рота, 1881 р. [1]

Дж. Ларсон почав застосовувати «свій» поліграф, кардіо-пневмо-психограф, лише 1921 року, на 40 років пізніше; виготовив його, як і поліграф Л. Кілера 1938 року, Ерл Брайант. За характеристиками прилад Рота переважав поліграф Ларсона: два датчики дозволяли фіксувати різні параметри двох систем, а за потреби й однієї — грудне та діафрагмальне дихання, пульс з передпліччя і скорочення серцевого м'яза, скорочення серця у двох відведеннях [1].

Автор дослідження розглядає поліграф як пристрій «подвійного призначення»: він придатний і для суто медичних фізіологічних вимірювань, і для психофізіологічних досліджень, зокрема як «детектор неправди» [1].

References

1. Polyhraf Rudolfa Rota (1881 h.). Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2017. 17 trav. URL: https://expertize-journal.org.ua/detektor-lzhi-poligraf/721-poligraf-rudolfa-rota-1881-g (onovlena versiia vid 19.05.2017). [in Ukrainian].

ЧИТАЧІ ТАКОЖ ШУКАЮТЬ

В ІНТЕРНЕТІ

Пошукові запити зі словом «експертиза», які найчастіше вводили користувачі Google в Україні у січні–лютому 2019 р. — у період виходу цього номера[8]:

№	Запит	Індекс
1	судова експертиза	100
2	судово медична експертиза	45
3	почеркознавча експертиза	24
4	товарознавча експертиза	23
5	трасологічна експертиза	18
6	дактилоскопічна експертиза	11
7	екологічна експертиза	11
8	психофізіологічна експертиза	9

Індекс популярності Google Trends: 100 — найчастіший запит періоду, решта — у відсотках від нього. Абсолютної кількості пошуків Google не оприлюднює. Найшвидше зростали запити: «дактилоскопічна експертиза» (+100 %), «товарознавча експертиза» (+100 %), «трасологічна експертиза» (+80 %).

У ЖУРНАЛІ

Матеріали цього номера, які читачі відкривали найчастіше, — кількість переглядів їхніх сторінок на сайті журналу станом на 06.11.2026:

№	Матеріал	Переглядів
1	В Україні розроблено Mobi-підлокітники Polygraph, які дозволяють використовуючи звичайний офісний стілець створити професійне крісло поліграфолога	3 233
2	25-26 травня 2019 року вперше в Україні в місті Києві відбудеться семінар президента Міжнародного співтовариства поліграфологів Натана Гордона на тему: "Ефективні техніки інтерв'ю (допиту) і тестування на поліграфі у кадровій роботі і розкритті злочинів"	3 229
3	*Kohutycz I.* Повна історія розвитку напряму застосування поліграфа в Польщі – авторська думка Ivana Kohutycza	2 812
4	В Національній школі суддів України було проведено одноденний тренінг для працівників апаратів судів на тему: "Поліграф і психологічна діагностика. Сучасні методи оцінки достовірності повідомленої інформації"	2 714
5		2 516

	Незалежна Медіа профспілка України Роз'яснення Незалежної Медіа профспілки України питання "Чи є Інтернет-видання засобами масової інформації?"	

Лічильник сайту журналу рахує всі відкриття сторінки матеріалу від дня її оприлюднення. Перегляди саме за період виходу номера журнал фіксує з листопада 2026 р.

Станьте автором журналу. Редакція приймає статті науковців, судових експертів, адвокатів, психологів і здобувачів наукових ступенів з юридичної психології, судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та спеціальних знань у юридичній практиці. Публікація безкоштовна, статтям редакція присвоює DOI, а читають їх ті, хто щодня працює в судах. Приєднуйтеся до спільноти судових експертів і дослідників: вимоги до статей і тез див. у розділі «Вимоги до оформлення»[9].

Потрібен судовий експерт? Якщо у справі, яку розглядає суд, виникли питання, що потребують спеціальних знань у галузі психології, зокрема щодо моральних страждань, психологічного стану учасника процесу, інтересів дитини чи психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа, зверніться до редакції. Допоможемо визначитися з видом експертизи, сформулювати питання експертові й знайти фахівця з належною кваліфікацією. Запит — через форму «Консультація» на сайті журналу[10] або за телефоном +38 (093) 476-72-60.

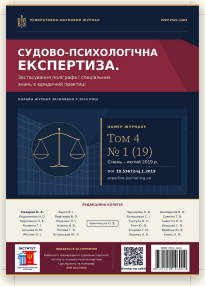

Як цитувати номер

Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці : реферативно-науковий online журнал. 2019. Т. 4, № 1 (19). 21 с. DOI: https://doi.org/10.53672/ej.1.2019. URL: https://expertize-journal.org.ua/nomera/19777-2019-1-24.

References

1. Pro metu stvorennia Internet-vydannia [On the Purpose of Creating the Online Publication]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/o-celyah (onovlena versiia vid 29.06.2022). [in Ukrainian].

2. Kyivskyi mizhnarodnyi sudovo-ekspertnyi instytut psykholohichnoi ekspertyzy i doslidzhen na polihrafi [Kiev International Forensic Expert Institute of Psychological Expertise and Researchs on Polygraph, LLC] : zapys u reiestri naukovykh orhanizatsii Research Organization Registry (ROR). URL: https://ror.org/02xc7et08 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Vytiah z Yedynoho derzhavnoho reiestru veteraniv viiny vid 31.10.2026 № 31102026-00003569 [Extract from the Unified State Register of War Veterans of 31.10.2026 No. 31102026-00003569] : vidomosti pro subiekta veteranskoho pidpryiemnytstva (Nazarov Oleh Anatoliiovych) / Ministerstvo u spravakh veteraniv Ukrainy. Opryliudneno na storintsi "Pro naukovo-referatyvne vydannia" saitu zhurnalu. URL: https://expertize-journal.org.ua/o-nauchnom-izdanii (onovlena versiia vid 08.11.2026). [in Ukrainian].

4. Redaktsiina kolehiia [Editorial Board]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/redaktsijna-kolegiya (onovlena versiia vid 09.11.2026). [in Ukrainian].

5. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice]. 2019. Vol. 4, No. 1 (19). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.1.2019. [in Ukrainian].

6. DSTU 3017:2015. Informatsiia ta dokumentatsiia. Vydannia. Osnovni vydy. Terminy ta vyznachennia poniat [Information and Documentation. Publications. Main Types. Terms and Definitions]. [Chynnyi vid 2016-07-01]. Vyd. ofits. Pp. 4.14.2.2, 4.14.2.7. Referaty prats, opryliudnenykh ranishe, podano iz zaznachenniam imeni avtora ta dzherela zapozychennia vidpovidno do p. 1 ch. 2 st. 22 Zakonu Ukrainy "Pro avtorske pravo i sumizhni prava" vid 01.12.2022 № 2811-IX; akty orhaniv derzhavnoi vlady ta ofitsiini dokumenty sudovoho kharakteru ne okhoroniaiutsia avtorskym pravom (p. 3 ch. 1 st. 8 tsoho Zakonu). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

7. Strengthening Forensic Science in the United States: A Path Forward (National Research Council, 2009), NCJ 228091. URL: https://archive.gfjc.fiu.edu/fse/pdfs/228091.pdf (data zvernennia: 04.11.2026).

8. Google Trends : poshukovyi termin «ekspertyza», Ukraina, 01.01.2019–28.02.2019 [Google Trends: Search Term “ekspertyza”, Ukraine, 01.01.2019–28.02.2019]. URL: https://trends.google.com/trends/explore?date=2019-01-01%202019-02-28&geo=UA&q=%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B0&hl=uk (data zvernennia: 06.11.2026). [in Ukrainian].

9. Vymohy do oformlennia statei i tez [Requirements for Articles and Abstracts]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/vimogi-do-oformlennya (onovlena versiia vid 08.11.2026). [in Ukrainian].

10. Konsultatsiia: zapyt na provedennia sudovoi psykholohichnoi ekspertyzy, doslidzhennia [Consultation: Request for a Forensic Psychological Examination or Study]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/konsultacia (onovlena versiia vid 28.10.2023). [in Ukrainian].

Відомості про журнал

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Назва: реферативно-науковий журнал «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці» (Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice). Електронне (online) видання.

Ідентифікатори: ISSN 2521-1463 (Online); штриховий код EAN-13 для періодичних видань 9772521146000; державний український ідентифікатор медіа R40-05509 (рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 26.09.2024 № 2785); префікс DOI 10.53672 (Crossref).

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович. Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025.

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі»; міжнародний ідентифікатор наукової організації ROR 02xc7et08.

Галузь: юридичні, психологічні науки. Періодичність: 1 раз на два місяці. Мови видання: українська, англійська.

Увага! Електронне видання не внесено до затвердженого Міністерством освіти і науки України переліку наукових фахових видань України.

ІСТОРІЯ ВИДАННЯ

Журнал засновано у травні 2016 р. кандидатом психологічних наук, доцентом, експертом-поліграфологом, правознавцем О. А. Назаровим на базі інформаційно-правового вебсайту з метою популяризації можливостей судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та інших спеціальних знань у юридичній практиці. Редакційну колегію сформовано у квітні 2017 р. під час ISSN-реєстрації видання.

БАЗИ ДАНИХ, РЕЄСТРИ ТА БІБЛІОТЕКИ

Реєстр суб'єктів у сфері медіа; Google Scholar; ISSN International Centre — ISSN Portal; Crossref; Scilit (MDPI); Відкритий український індекс цитувань (OUCI, ДНТБ України); ICI World of Journals (Index Copernicus, паспорт журналу); Реєстр наукових видань України (УкрІНТЕІ); Polska Bibliografia Naukowa (PBN). Інші каталоги: ResearchBib.

ПОЛІТИКА ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

Видання практикує політику негайного відкритого доступу до опублікованого змісту, підтримуючи принципи вільного поширення наукової інформації та глобального обміну знаннями задля загального суспільного прогресу.

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Поштова адреса: 01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, абонентська скринька В-62. Засновник — видавець: тел. +38 (093) 476-72-60; e-mail: nazarovua@ukr.net. Заступники головного редактора: д-р психол. наук, професор Євдокимова Наталя Олексіївна (yevdokymova@ukr.net); д-р юрид. наук, професор Кириченко Олександр Анатолійович (alankir23@ukr.net). Сайт: expertize-journal.org.ua; e-mail редакції: info@expertize-journal.org.ua.

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

2019. Том 4, № 1 (19)
січень–лютий 2019 року

Реферативно-науковий online журнал

Засновник, видавець, відповідальний за випуск — Назаров О. А.

Видається за сприяння Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі (ROR 02xc7et08).

Формат А4 (210×297 мм). Гарнітура Source Serif 4. Обсяг 21 с.

DOI 10.53672/ej.1.2019. Ідентифікатор медіа R40-05509. ISSN 2521-1463 (Online).

Видавник Назаров О. А. Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025.

01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, а/с В-62. Тел. +38 (093) 476-72-60. E-mail: nazarovua@ukr.net

expertize-journal.org.ua